

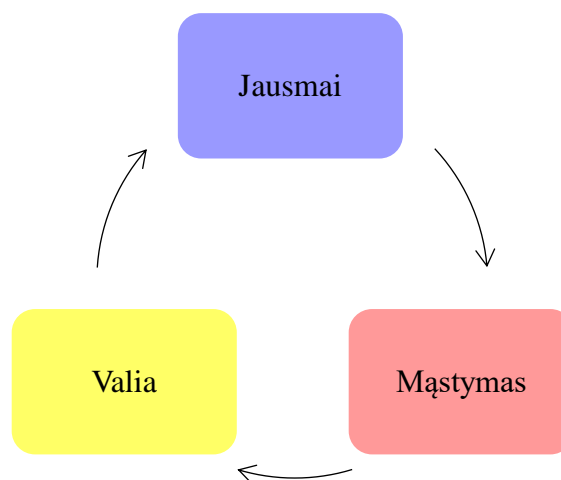
VALDORFO PEDAGOGIKOS METODIKOS ELEMENTŲ TAIKYMAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Iš Europos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų finansuojamo (2011 m. liepos 28 d. – 2013 m. liepos 28 d.) projekto Nr. VP1-2.2-ŠMM-05-K-01-016 „Valdorfo programos modelio įgyvendinimas Kelmės „Aukuro“ vidurinėje mokykloje“ tęstinumas Kelmės „Aukuro“ pagrindinėje mokykloje (toliau - Mokykla) nuo 2014 m. rugsėjo 1 d.
2. Valdorfo pedagogikos Lietuvoje koncepcija patvirtinta Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2004 m. gegužės 17 d. įsak. Nr. ISAK-761 „Dėl Valdorfo pedagogikos Lietuvoje koncepcijos“.

II. SEPTYNMEČIAIS PAREMTAS UGDYMAS

3. Valdorfo pedagogikoje akcentuojama, kad kiekvienas amžiaus tarpsnis turi savo ypatumų. Valdorfo pedagogikos įkvėpėjas Rudolfas Šteineris siūlo – vertinti vaiko raidą septynmečiais, nes kas septynerius metus pasikeičia svarbūs dalykai. Kiekviename septynmetyje stipriausiai pasireiškia *valia, jausmai ar mąstymas*. Tačiau kiekvienas septynmetis dalinamas į 3 lygius etapus, kurių metu vaikas vystosi labiausiai vedinas valios pastangų, jausmų ar mąstymo (žr. paveikslai 1, 2).

Paveikslas 1. Trinaris

Amžiaus tarpsnis	0-7 metai (darželis + 1 klasė)			7-14 metų (2-7 klasės)			14-21 metai (8-12 klasės + 3-4 metai)		
Ugdymas	VALIA (vaikas nori būti geras)			JAUSMAI (vaikas nori būti gražus)			MĄSTYMAS (žmogus nori būti teisingas)		
	VALIA	JAUSMAI	MĄSTYMAS	VALIA	JAUSMAI	MĄSTYMAS	VALIA	JAUSMAI	MĄSTYMAS

	Vystosi fizinis kūnas ir lavėja pojūčiai.	Jausmų ugdymas	Susiduriama su dvasiniais dalykai, lavinami socialiniai jausmai
Stebuklingi žodžiai	Pamėgdžijimas, pavyzdys	Autoritetas ir sekimas	Savarankiškas mąstymas

Paveikslas 2. Septynmečiai

- 3.1. **Pirmas septynmetis 0-7 metai (darželis + 1 klasė).** Vaiko lavinimas remiasi pamėgdžiojimu. Jei yra tinkamų pavyzdžių, pojūčiai formuojasi tinkamai. Vaikas mokosi iš artimų žmonių veiklos, jaučia dienos ritmą, lavėja jo valia.
- 3.2. **Antras septynmetis 7-14 metų (2-7 klasės).** Nuo antros iki septintos klasės mokiniui svarbiausia turėti gerbtiną suaugusio autoritetą. Iš jo vaikas mokosi jausti, bendrauti su išoriniu pasauliu, nebijoti jo. Jei vaiką supa tvarkinga ir graži aplinka, jei jis mylimas ir reikalingas, jo jausmai bus harmoningi.
- 3.3. **Trečias septynmetis 14-21 metai (9-12 klasės + 3-4 metai).** Nuo 14-os iki 21-vienerių metų žmogus turi patirti tiesą ir melą, realybę ir regimybę. Jis trokšta savarankiškumo. Suaugusieji turi juo pasitikėti, antraip jis neįgaus reikiamos patirties. Labai svarbu, kad vaikas žinotų turįs teisę klysti ir iš klaidų mokytis.

III. PAGRINDINĖS VALDORFO PEDAGOGIKOS NUOSTATOS

4. Suderinta visų vaiko galių plėtra
5. Visybiniis pasaulio suvokimas
6. Žinių įvairovės svarba
7. Mokymosi džiaugsmo patyrimas
8. Pilietinė savimonė
9. Vaikystė – savarankiška vertybė
10. Socialinių santykių darna

IV. ILGOSIOS PAMOKOS STRUKTŪRA

11. Ilgoji pamoka vyksta 8.00–9.30 val. kasdien.

I. RITMINĖ DALIS (20-30 min)	
Pasisveikinimas, prakalba, datos užrašymas, dienos pamokų išvardijimas, aktualių dalykų aptarimas, dainavimas, grojimas, eilėraščių deklamavimas, skaičiuotės, greitakalbės, pamėgdžiojimai, ritminiai pratimai, žaidimai, daugybės lentelė kartojimas, kitos mokomosios medžiagos kartojimas, mokinių pasakojimai	
II. PAGRINDINĖ DALIS (50-60 min)	
1.	Praeitios medžiagos, namų darbų užduočių aptarimas, naujų mokymosi tikslų numatymas
2.	Naujos medžiagos pateikimas
3.	Praktikavimasis, pratybos, naujos medžiagos taikymas
4.	Grįžtamasis ryšys (sėkmių bei sunkumų aptarimas; draugų ir savęs įsivertinimas, vertinimas)

III. PASAKOJAMOJI DALIS (10 min)

Pasakojama pagal kiekvienos klasės temas, o pasakojimo metu mokiniai lavina smulkiają motoriką:

- 1 klasė – pasakos
- 2 klasė – pasakėčios, legendos, gamtos sakmės
- 3 klasė – pasakojimai iš Senojo Testamento
- 4 klasė – mitologija, epas (lietuvių ir šiaurės šalių)

Paveikslas 3. Ilgosios pamokos struktūra

12. **Ritminė dalis.** Ritminėje pamokos dalyje siejami du elementai – judėjimas ir kalba.

- 12.1. Žingsnis padeda ištarti, suprasti kalbos taktą, ritmą, skiemenį.
- 12.2. Rankų judesiai atveria vidinius kalbos gestus, kalbos tėkmę.
- 12.3. Pirštų judesiai padeda suvokti kalbos prasmę ir lavina kalbos įgūdžius.

13. **Pagrindinė pamokos dalis** beveik niekuo nesiskiria nuo įprastos 45 minučių trukmės pamokos:

- 13.1. Praeitais medžiagos, namų darbų užduočių aptarimas, naujų mokymosi tikslų numatymas
- 13.2. Naujos medžiagos pateikimas
- 13.3. Praktikuojamasis, pratybos, naujos medžiagos taikymas
- 13.4. Grįžtamasis ryšys (sėkmių bei sunkumų aptarimas; draugų ir savęs įsivertinimas, vertinimas)

14. **Pasakojamoji dalis.** Pasakojimai skleidžia pasaulio šviesą, todėl pasakojamosios dalies metu pasakojimai parenkami pagal kiekvienos klasės temas (žr. paveikslas Nr. 4):

1 klasė	Pasaka – mano pasaulis	Aš vis dar karalius! Mokytojas arba mano draugas, arba man nesuprantamas, viską ribojantis žmogus. PASAKOS GERBĖJAS
2 klasė	Pirmosios gyvenimo patirtys	Pasakėčios, legendos, mitai – priartina prie daugiaspalvio ir daugialypio pasaulio. Mokytojas – „visažinė skrynja“. PASAKĖČIOS KLAUSYTOJAS
3 klasė	Kas aš?	Realiau prisiliečiu prie pasaulio. NAMO STATYTOJAS
4 klasė	Myliu ir aukštinu	Žvelgiu į visa, kas mane supa, plačiai atmerktomis akimis. Aukštinu tikrą žmogų ir drąsius jo poelgius. KARŽYGYS
5 klasė	Graikiškas kūno ir sielos grožis	Ieškau amžino sielos grožio, slypinčio kūne. DARNIAI DERINANTIS KŪNĄ IR SIELĄ
6 klasė	Keičiuosi ir esu	Esu mažas užsimezges pumpuras. Kaip tik dabar pasijuntu bjauriuoju ančiuku. Nebeatpažįstu savo balso, minčių, poelgių, rodos, nebeatpažįstu ir paties savęs. Daug išgyvenu ir jaučiu, kad esu. TIESOS IEŠKOTOJAS
7 klasė	Aš išsiskaidęs	Greitai skleidžiuosi lyg pumpuras. Mane brandina vertybių pažinimas. HUMANISTAS
8 klasė	Užuomazga	Manyje kažkas verda! Noriu viską žinoti. Man reikia faktų, kad galėčiau analizuoti. TROKŠTANTIS TAPTI GENIJUMI
9 klasė	Kulminacija!	Monologas ir sprogimas! Aš atgimstu! Aš – jau gulbė! REVOLIUCIONIERIUS
10 klasė	Dialogai su savo siela	Jaučiu savo sielos prigimtį. MOKSLININKAS

11 klasė	Vienyje – ne vienas	Esu ne vienas. Virš manęs, o gal manyje – begalybė. Nors aš tik jos dalelė, tačiau aš iš tikrųjų esu... BESIDOMINTIS VISUMOS LAŠTELE
12 klasė	Tarp čia ir ten	Esu tame taške, kai dabartis virsta ateitimi. Stebiu visa tai ir noriu išlikti savimi. SVARSTANTIS BŪTI AR NEBŪTI

Paveikslas 4. Pasakojimai pagal klases

- 14.1. **Pirma klasė.** Dar pasakų pasaulyje gyvenančiam pirmokui vaizdinga pasakų kalba ir pasakojimai apie gamtą yra sielos atgaiva.
- 14.2. **Antra klasė.** Antrokui reikia pasaulio dvilypumą atskleidžiančių pasakojimų, todėl pasakojamos pasakėčios, legendos, sakmės
- 14.3. **Trečia klasė.** Trečioje klasėje atsiradus naujam požiūriui į pasaulį, Senojo Testamento vaizdai padeda vaikui suvokti panašumus tarp žmonijos raidos ir savo amžiaus tarpsnio psichologijos.
- 14.4. **Ketvirta klasė.** Ketvirtokas jaučiasi savarankiškesnis ir nori rasti savo vietą. Jis pasirengęs užkariauti pasaulį. Išgyvenant didvyrių kovas, stiprėja vaiko valia, puoselėjimas sąmoningumas. Mituose vaikas turi rinktis pats, nes mitų veikėjai turi ir gerų, ir blogų bruožų.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Valdorfo pedagogikos metodikos elementų taikymas pradinėse klasėse Mokykloje aptariamas metodiniame pradinių klasių mokytojų pasitarime, kuris vyksta bent kartą per savaitę.
-